

Ett **jämlikare**

Motala

är ett **starkare**

Motala

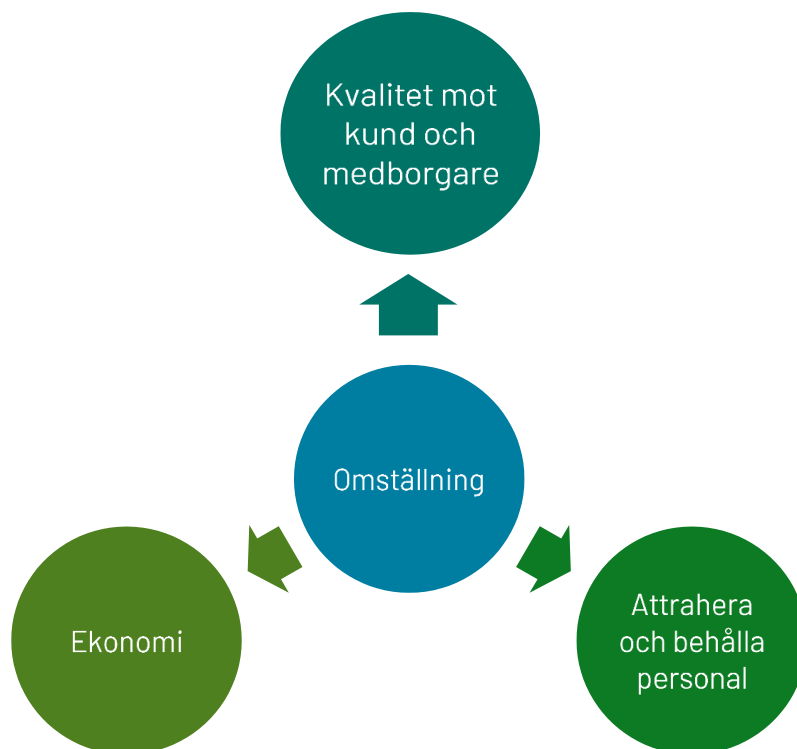
Vänsterpartiets förslag till
Mål- och Resursplan för 2024 - 2026

FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR PLANARBETET ÄR UNIKT KOMPLICERADE

Kombinationen minskande resurser – problematiska utgångspunkter – ökade behov, leder inte till lätt konstaterade åtgärder.

Utgångspunkten för partiernas budgetarbete illustreras i direktiven så här:

Omställning skall vara metoden att garantera att kvaliteten mot kund och medborgare upprätthålls, att kommunens ekonomi leder mot givna finansiella mål, samt att kompetensnivån och personaltillgången hela tiden är anpassad till aktuella behov. Allt med långsiktighet som perspektiv.

POLITISKA ANALYSER OCH PRIORITERINGAR

Vänsterpartiets förslag till Mål- och Resursplan har ambitionen att hitta en rimlig balans - med tydligt fokus och som leder till långsiktiga lösningar.

Långsiktighet är ett centralt begrepp i de gemensamma direktiv som är givna inför planeringsarbetet och genomsyrar därför Vänsterpartiets förslag.

KVALITET MOT KUND OCH MEDBORGARE

ANALYS

Begreppet "Kvalitet mot kund och medborgare" vill Vänsterpartiet vidga.

Parentetiskt måste vi dock inledningsvis invända mot formuleringen. Vi menar att kundbegreppet inte överhuvudtaget bör höra hemma i beskrivningen av relationen mellan offentligheten och medborgarna. När kundsituationen uppstår, dvs när betalning sker för kommunala tjänster handlar det sällan eller aldrig om att köparen agerar på en kommersiell marknad, utan om leverans av en tjänst som på ena eller andra sättet ingår i välfärden.

Den genomgripande "kvaliteten mot kunder och medborgarna" utgör väsentligt mycket mer än leverans av tjänster. Kvaliteten uppstår när det offentliga har ett gott och anpassat funktionssätt, när samhället fungerar – i stort och i smått. Bristerna skall vara minimerade och utvecklingen skall fortgå. Det är inte bara tjänster som skall levereras styck för styck, med eller utan prislapp, det handlar om ett långt vidare förhållningssätt där tillhörighet, kultur, kommunikation, förtroende, trygghet mm utgör den viktiga relationen mellan medborgarna och det offentliga. Medborgarna skall mötas utifrån vars och ens behov och möjligheter.

Samhället måste eftersträva alla medborgares tilltro som en grund för den ömsesidighet som är nödvändig för en sund och hållbar utveckling. Vägen dit förefaller bli allt längre.

TVÅ INRIKTNINGAR SOM ÄR ÖMSESIDIGT BEROENDE

Vänsterpartiet menar att en helt avgörande faktor för riktningen på den långsiktiga samhällsutvecklingen är **jämlikhet**. Forskning visar att ett jämlikt och jämställt samhälle fungerar bättre för alla medborgare, än ett samhälle som är splittrat (*Wilkinson-Pickett*). Utvecklingen går sedan flera år starkt mot ökade skillnader och klasstillhörighet blir en allt viktigare faktor. Ett konkret exempel på viktiga samband är bland annat Östgötakommissionens rapport, där man pekar på att medborgarnas hälsoliv står i direkt relation till socioekonomiska faktorer.

Den kanske viktigaste faktorn i övrigt, som påverkar samhällsutvecklingen på både kort och lång sikt, är medborgarnas **bildnings- och utbildningsnivå**. Hur skolsystemet är organiserat, finansierat och dimensionerat har direkt bäring på både den enskildes livsförutsättningar och kvaliteten i samhället i stort, dess olika funktioner, offentliga såväl som kommersiella och privata.

Och just här har Motala ett problem, som dessvärre är både gammalt och genomgripande!

Motalas största strategiska utmaning är – sedan kanske ett femtiotal år – den låga och sjunkande utbildningsnivån. Detta är inte en partipolitisk åsikt utan beskrivs exempelvis i Årsredovisning 2022.

Här sägs helt enkelt att resultatmålet "En skola att lita på" ej är uppfyllt.

Således – om "Kvalitet mot kund och medborgare" skall garanteras långsiktigt och inom hela samhällssektorn måste jämlikheten öka. **Insatser för personer med svag ekonomi** måste då tillkomma. Samtidigt är det **skolan och skolans förutsättningar** som i övrigt måste prioriteras.

Omställningsprocessen i skolan bör ha fokus mot att renodla och utveckla det pedagogiska arbetet, där inte minst digitaliseringens möjligheter utnyttjas på nya sätt, samt att den pedagogiska personalen ges möjlighet att använda sin professionalitet fullt ut.

ATTRAHERA OCH BEHÅLLA PERSONAL

ANALYS

Problemet att rekrytera medarbetare med rätt kompetens har två försvårande utgångspunkter.

Den ena handlar om att konkurrera på en normal och relativt balanserad arbetsmarknad. Då behöver man erbjuda goda arbetsvillkor, och då spelar saker som lön, arbetsmiljö, karriärvägar, förmåner, friskvård, arbetets organisering mm stor roll.

Den andra faktorn kräver mer av arbetsgivaren. Den utgår från att tillgången på arbetskraft totalt sett sedan ett antal år är otillräcklig och sjunkande. Bristyrkena blir fler och möjligheterna att överhuvudtaget hitta rätt kompetenser minskar. Några av de svåraste rekryteringsområdena antas vara flera av läraryrkena, samt undersköterskor, dessutom chefer i flera olika branscher.

Ambitionen att vara attraktiv som arbetsgivare är alla kommuner och alla arbetsgivare starkt medvetna om och arbetar aktivt med. Här gäller det därför att ha hög och stigande ambitionsnivå.

Viktiga faktorer utanför själva anställningen är också vilket liv – totalt sett – som erbjuds på orten, bostäder, fritid, skola, kultur, arbete för anhörig, mm – alltså hur samhället fungerar i stort. Och på så sätt har ovanstående avsnitt om såväl jämlikhetssträvanden som bildning och utbildning bäring också på kompetensfrågan.

Samtliga tre delmål under "Attraktiv arbetsgivare" är i Årsredovisning 2022 bedömda som "ej uppfyllda".

INRIKTNING

Verktyget för att lösa den allvarliga **kompetensbristen** stavas som nämnts "Attraktiv arbetsgivare". Konsekvensen av att inte klara personalförsörjningen på sikt såväl som i närtid är oacceptabel, med en nedmonterad välfärd och utveckling som går bakåt.

Omställningsprocessen bör ha flera Inriktningar, egentligen samtliga av de ovan nämnda. Men här bör också finnas en tydlig ambition att för gott lämna 80-talets *New Public Management-organiseringen* och införa modernare principer (utifrån *Tillitsdelegationens sju principer 2020*; www.tillitsdelegationen.se). Synsättet måste utgå från att den profession som finns i frontlinjerna skall ha större inflytande över vad som skall levereras och hur medborgarnas behov bäst tillgodoses.

Försök med förkortad arbetstid bör införas, liksom ytterligare intraprenader.

Till detta hör ett genomgripande omställningsarbete, med nytänkande och där gamla metoder måste omprövas och ny teknik utnyttjas och också utvecklas.

EKONOMI

ANALYS

Det går inte att analysera läget för den enskilda kommunen utan att nämna förutsättningarna för ekonomin, där den statliga delen av välfärdsfinansieringen är en mindre men synnerligen väsentlig del. Men det finns inga möjligheter att idag veta om staten alls har några planer på att ta något ekonomiskt ansvar för den gemensamma välfärden. Larmsignalerna från exempelvis skolvärlden om behovet av information har duggat tätt i medierna under våren. Skolministern har då med emfas markerat att ansvaret för skolan ligger hos kommunerna.

I övrigt är det besvärliga ekonomiska läget under innevarande och nästa år till stor del en följd av pensionskostnader, i sin tur drivna av inflationen. Just den effekten väntas avta redan under 2025. Därefter utgör den långsiktiga demografiska utvecklingen den största utmaningen för kommunernas ekonomi.

INRIKTNING

För att klara framtiden vad avser långsiktighet, behovet av omställningar och inte minst behoven av personal tvingas Vänsterpartiet föreslå en höjning av skatten med 50 öre. Detta är egentligen helt oacceptabelt, istället borde man sänka den proportionella kommunalskatten och finansiera gemensamma utgifter med andra, mer utjämnande skatter.

Det finns dock i dagsläget inget val, vilket till stor del har sin grund i den ekonomiska politik som bedrivs av den borgerliga regeringen. Detta betyder att ett eventuellt kommande beslut om statsbidrag kan innebära att ställningstagandet i november beträffande kommunalskatten kan vara ett annat än vad Vänsterpartiet föreslår när detta skrivs.

Skattehöjningen innebär kostnadsökning för medborgarna med 50 öre per intjänad hundralapp. Ett exempel: om inkomsten är 30 000;- ökar skatten med 150;-/månad.

Höjningen ger ett tillskott till kommunkassan med 50 mnkr, ett utrymme som bland annat behövs för nödvändiga insatser för ökad jämlikhet, insatser inom skolområdet och för att i någon mån motverka arbetskraftsbristen.

I budgetförutsättningarna ingår ett generellt effektiviseringskrav på 40 mnkr. Vänsterpartiet anser att det kravet är för högt och skulle medföra alltför hårda neddragningar. Vårt förslag är 20 mnkr.

Med den förutsättningen kommer Resultatutjämningsreserven att behöva tas i anspråk med beräknat 48 mnkr år 2024. Reserven uppgår i dagsläget till 175 mnkr.

Enligt SKR:s prognos kommer det extremt ogynnsamma ekonomiska läget att förbättras redan 2026, varför det i högsta grad är motiverat att utnyttja RUR just under 2024 och 2025.

I vårt förslag till Mål- och Resursplan gör vi som nämnts satsningar på skolan. För att nå konsekvens i utvecklingen föreslår vi – utöver satsningarna – att stora delar av Bildningsnämndens verksamheter undantas från effektiviseringskraven. Den undervisande verksamheten måste fredas, och verksamhet riktad till barn och ungdom likaså (exempelvis Kulturskolan och stora delar av biblioteksverksamheten).

SAMMANFATTNING AV VÄNSTERPARTIETS FÖRSLAG TILL MÅL- OCH RESURSPLAN

- ✓ **Kommunalskatten höjs med 50 öre.**
- ✓ **Nämndernas ramar höjs med 50 mnkr – fördelning se nedan.**
- ✓ **Effektiviseringskravet 2024 bestäms till 20 mnkr. Bildningsnämnden undantas från effektiviseringskrav.**
- ✓ **Resultatutjämningsreserven beräknas ianspråkta med 48 410 tkr år 2024 och 9 184 tkr år 2025.**

FÖRDELNING OCH PRECISERINGAR UTIFRÅN FÖRESLAGNA RAMHÖJNINGAR

KOMMUNSTYRELSEN

Ramen utökas med 7 mnkr.

Utrymmet skall finansiera eller delfinansiera följande:

	Gynnar direktiv		
	Kvalitet	Personal	Ekonomi
✓ <i>projekt som accelererar utvecklingen mot Tillitsbaserad styrning och ledning i hela kommunorganisationen</i>		x	x
✓ <i>metodutveckling och rationaliseringar i syfte att utnyttja digitaliseringens möjligheter</i>		x	x
✓ <i>försöksverksamhet med förkortad arbetstid för grupper med hög psykisk eller fysisk belastning</i>		x	
✓ <i>kommunens personal erbjuds att bedriva friskvård på arbetstid</i>		x	
✓ <i>kommunens personal erbjuds sjukvård på arbetstid</i>		x	
✓ <i>UTREDNING: kommunens pensionärer erbjuds subventionerade resor med kollektivtrafik</i>	x		

SOCIALNÄMNDEN

Ramen utökas med 20 mnkr.

Utrymmet skall finansiera eller delfinansiera följande:

	Gynnar direktiv		
	Kvalitet	Personal	Ekonomi
✓ värdesäkrat försörjningsstöd genom att göra det oberoende av statliga bostadsbidrag och bostadstillägg, samt oberoende av familjeinkomster i form av tillfälliga löner från sommarjobb för ungdomar	x		
✓ särskild lönesatsning för att möta aktuella problem att rekrytera undersköterskor		x	

BILDNINGSNÄMNDEN

Ramen utökas med 23 mnkr

Utrymmet skall finansiera eller delfinansiera följande:

	Gynnar direktiv		
	Kvalitet	Personal	Ekonomi
✓ generell höjning av lärarlönerna		x	
✓ utökad antal lärarassistenter	x	x	
✓ utökad antal lärare i fritidshem (fritidspedagoger)	x	x	
✓ metodutveckling i syfte att optimera digitaliseringens möjligheter som komplement i undervisningen	x	x	x
✓ förstärkt elevhälsa	x		
✓ nollställda eller sänkta avgifter i förskolan för familjer med svag ekonomi	x		

RESURSFÖRDELNING

Resultatbudget

Det budgeterade resultatet för 2024 uppgår till -1,5 % av skatter och bidrag vilket motsvarar -48,4 mnkr. **För 2024 är en skatteköjning på 50 öre inräknad.** I övrigt är skatteintäkter beräknade enligt SKR:s prognos från februari. För samtliga år ingår en säkerhetsmarginal för variationer i skatteintäkter och inflation på 20 mnkr per år. **Nämndernas ramar är utökade med 50 mnkr i politiska prioriteringar (se ovan).**

På grund av det rådande ekonomiska läget med ökade pensioner, ökad inflation och ökade räntor bedöms det finansiella målet avseende resultatmål inte kunna uppnås för perioden 2024-2026. För 2024-2025 budgeteras dessutom med ett förväntat **ianspråktagande av resultatutjämningsreserven.**

I resultatbudgeten är **effektiviseringar motsvarande 20 mnkr inräknade** 2024 och ytterligare 40 mnkr per år 2025 - 2026.

Avskrivningar och finansiella kostnader ökar årligen till följd av en ökande investeringstakt.

Mnkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnad	-3 032,5	-3 073,5	-3 147,2
Avskrivningar	-180,0	-195,0	-215,0
Verksamhetens nettokostnader	-3 212,5	-3 268,5	-3 362,2
Skatteintäkter	2 291,7	2 379,6	2 479,3
Generella statsbidrag och utjämnung	898,1	918,6	958,9
Verksamhetens resultat	-22,7	29,7	76,0
Finansiella intäkter	5,5	5,5	5,5
Finansiella kostnader	-31,2	-45,4	-59,0
Resultat efter finansiella poster	-48,4	-10,2	22,5
Årets resultat	-48,4	-10,2	22,5
Årets resultat i % av skatter och bidrag	-1,5%	-0,3%	0,7%
Ianspråktagande av RUR	48,4	10,2	0,0
Balanskravsresultat	0,0	0,0	22,5
Tidigare avsatt till RUR	175,1	126,7	
Summa RUR	126,7	116,5	

Exploateringsbudget

Med markexploatering avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. I exploateringsverksamheten ingår därmed också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden samt VA- och elanläggningar.

Den generella inriktningen av exploateringsprojekt är att den finansieras via försäljningsinkomster. Kommunfullmäktige fastställer därför inga ramar för exploateringsverksamheten utan enbart leveransplaner.

För varje exploateringsprojekt beslutar kommunstyrelsen om en exploateringskalkyl som fastställer projektets budget i form av förväntade utgifter och inkomster.

Projekten innebär normalt sett att inkomsterna kommer ett eller flera år efter att kommunen haft utgifter. Eventuella över- eller underskott av exploateringen redovisas som vinst eller förlust i resultaträkningen.

Leveransplan

	2024	2025	2026
Bostäder, antal			
Motala	50	55	375
Borensberg	25	45	83
Övriga kommunen	0	0	0
Verksamheter, kvm mark			
Motala	135 000	282 000	80 000
Borensberg	80 000	40 000	40 000

Exploatering bostäder

Under perioden 2024-2026 planeras ca 600 bostäder färdigställas varav ca 450 i Motala tätort och ca 150 i Borensberg. Här ingår både kommunala och privata projekt. Det finns ett stort behov av bostäder i Motala och Borensberg, då främst i småhus. Den kommunala tomtkön består av cirka 600 intressenter. Under 2023 släpptes ett 60-tal småhustomter i området Bråta Hagar i Borensberg och fler småhustomter är på gång i Norra Bråstorp i Motala, med planerat färdigställande 2025. En vikande marknad innebär att utbyggnadstakten av våra bostadsområden kan förväntas bli något längre än vad vi tidigare planerat för.

Prioriterade projekt för bostadsexploatering med färdigställande under planperioden är bland andra centrumprojektet Plåtslagaren, vilket bidrar till utveckling av Motala centrum, samt mindre projekt med blandade bostadstyper och upplåtelseformer. Många bostadsprojekt är även planerade att inledas under planperioden. Att planera för stadsutveckling inom det område som kallas Kanalstaden är prioriterat, vilket möjliggör för ett helt nytt bostadsområde med ett stort antal nya bostäder i centralt läge. Fokus ska också vara att möjliggöra för bostäder i kommunens mindre orter.

Kommunen arbetar fortlöpande med att identifiera strategiska markförvärv för kommande exploateringar.

Exploatering verksamheter

I kommunen finns ledig mark för både industri och handel men efterfrågan på mark är stor och tillgången på planlagd mark för verksamheter minskar. För att vara attraktiva för nya verksamhetsetableringar är det viktigt att det finns alternativa områden som passar olika verksamheter bra.

Under perioden 2024-2026 färdigställs utbyggnad av ny verksamhetsmark i Norrsten och Bråstorp i Motala, vilka möjliggör för olika typer av verksamheter (handel, industri etc).

Den tillgängliga marken inom de fem detaljplaneområdena för Lalandias etablering räknas in i leveransplanen för verksamhetsmark.

Exploatering Varamoprojektet

De fem detaljplanerna för Lalandias etablering i Motala antogs av kommunfullmäktige i december 2018. En detaljplan, Toppmurklan, har vunnit lagakraft. Detaljplanerna för Folkets Park, Fjällskivlingen och Badgästen upphävdes i mark- och miljödomstolen vilket innebär att de planerna måste omarbetas. Detaljplanen för Tvättsvampen, där Lalandias huvudanläggning samt den kommunala simhallen ska placeras, är nu upphävd av mark- och miljööverdomstolen, vilket så innebär att även den planen behöver arbetas om. Arbetet med uppdaterade detaljplaner pågår med förväntat antagande i början av 2024. En budget för kommunens åtagande i samband med genomförandet av etableringen är framtagen. Investeringen innebär en möjlighet för etablering av Lalandias koncept i Motala vilket bedöms leda till flera hundra nya arbetstillfällen och ett stort utökat antal besökare till kommunen årligen. De stora utgiftsposterna utgörs av inköp av fastigheter, omledning av Varamovägen vid Folkets Park samt byggnation av nya parkeringsplatser. Investeringen är påbörjad, när projektet kan färdigställas är avhängt av när det finns lagakraftvunna detaljplaner.

Investeringsbudget

Kommunfullmäktiges beslut om investeringar innebär att en totalram för investeringsutgifterna för varje år fastställs. Investeringsramen är fördelad på huvudkategorierna lokalinvestering, utvecklingsprojekt för tillväxt, reinvesteringar samt vatten- och avfallsnämndens investeringar. Kommunstyrelsen fattar projektbeslut inom de fastslagna ramarna, med undantag för vatten- och avfallsnämnden som fattar projektbeslut inom sina egna rammar. Nämnderna förfogar över hur de årliga reinvesteringssramarna fördelas. Sammantaget innebär detta att ramen för investeringsutgifter 2024 uppgår till 631,5 mnkr.

Utgångspunkten är att investeringsutgifterna i huvudsak ska vara självfinansierade genom årets resultat samt årets avskrivningar. För perioden 2024–2026 kommer investeringsutgifterna ligga väsentligt över självfinansieringsutrymmet och upplåning kommer att krävas.

Investeringsramar

Mnkr	Ramar 2024	Ramar 2025	Ramar 2026
Total investeringsram	631,5	615,2	597,7
Lokalinvestering	350,0	325,0	275,0
Utvecklingsprojekt för tillväxt	20,0	15,0	82,0
Utvecklingsprojekt finansiering Trafikverket	10,0	10,0	10,0
Reinvesteringar	143,3	174,0	121,5
Kommunstyrelsen	46,0	64,5	33,7
Bildningsnämnden	7,5	6,0	6,0
Samhällsbyggnadsnämnden	45,2	57,7	40,2
Socialnämnden	3,0	3,0	3,0
Tekniska servicenämnden	41,7	42,8	38,6
Investeringar Vatten- och avfallsnämnden	108,2	91,2	109,2
Projektbeslut VAN	60,6	42,2	58,7
Reinvesteringar VAN	47,6	49,0	50,5

Balansbudget

Mnkr	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Tillgångar			
Anläggningstillgångar (materiella och finansiella)	3 131,9	3 552,0	3 934,6
Bidrag till statlig infrastruktur	32,1	27,9	23,7
Förråd	73,7	84,0	69,0
Fordringar	355,0	353,4	367,5
Nettokassa	40,0	41,0	42,2
Summa omsättningstillgångar	468,7	478,4	478,7
Summa tillgångar	3 632,7	4 058,2	4 437,0
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	-1 463,3	-1 453,1	-1 475,6
Avsättning för pensioner m. m.	-98,6	-103,6	-93,6
Långfristiga skulder	-1 375,8	-1 801,6	-2 147,8
Kortfristiga skulder	-695,0	-700,0	-720,0
Summa eget kapital och skulder	-3 632,7	-4 058,2	-4 437,0

Finansieringsbudget

Mnkr	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den Löpande Verksamheten			
Årets resultat	-48,4	-10,2	22,5
Justering för av- och nedskrivningar	180,0	195,0	215,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	4,2	4,2	4,2
Medel från den löpande verksamheten	135,8	189,0	241,7
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-631,5	-615,2	-597,7
Medel från investeringsverksamheten	-631,5	-615,2	-597,7
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	500,0	430,0	350,0
Amortering av skuld	-2,0	-2,0	-2,0
Medel från finansieringsverksamheten	498,1	428,1	348,1
Årets Kassaflöde	2,4	1,9	-7,9
Likvida medel vid årets början (exkl. checkkredit)	40,0	42,4	44,3
Likvida medel vid årets slut (exkl. checkkredit)	42,4	44,3	36,4

Finansiella nyckeltal

	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Årets resultat, andel av skatter och bidrag	-1,5%	-0,3%	0,7%
Självfinansiering av investeringar	26,4%	36,3%	48,6%
Låneskuld	43,3%	55,1%	63,1%
Soliditet inkl. ansvarsförbindelsen	17,5%	16,2%	16,1%

